

Mecenatas

NORFA

koncertų
sezonas

Partneriai:

LRT

LRT | KLASIKA

LIETUVOS
rytas

Lrytas

MOTERIS

VAGA
KNYGŲ TINKLAS

TRINITI 3 JUREX
TALLINN RIGA VILNIUS

Koncertai
tavo telefone

Bilietus platina

kakava.lt

Orkestro muzikos koncertas

Simfoninės muzikos šedevrai

**LIETUVOS NACIONALINIS
SIMFONINIS ORKESTRAS**
(meno vadovas ir vyr. dirigentas
Modestas Pitrenas)

Solistas
MARCEL JOHANNES KITS
(violončelė, Estija)

Dirigentas
ROBERTAS ŠERVENIKAS

Koncerto partneris

2026 m. kovo 28 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

www.filharmonija.lt

PROGRAMA

I

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770–1827)
Uvertiūra „Egmontas“, op. 84

ÉDOUARD LALO (1823–1892)
Koncertas violončelei ir orkestrui d-moll
Prelude, Lento. Allegro maestoso
Intermezzo, Andantino con moto. Allegro
presto
Introduction, Andante. Allegro vivace

Solistas MARCEL JOHANNES KITS
(violončelė)

II

JOHANNES BRAHMS (1833–1897)
Simfonija Nr. 1 c-moll, op. 68
Un poco sostenuto. Allegro
Andante sostenuto
Un poco allegretto e grazioso
Adagio. Piu andante. Allegro non troppo,
ma con brio. Piu allegro

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS
ORKESTRAS
Dirigentas ROBERTAS ŠERVENIKAS

Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas **ROBERTAS ŠERVENIKAS** yra Kauno valstybinio choro meno vadovas ir vyr. dirigentas, Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro antrasis dirigentas, šiam kolektyvui diriguoja jau daugiau kaip 30 metų. Tarptautinė R. Šerveniko karjera prasidėjo 1997 m., su Mstislavu Rostropovičiumi statant S. Prokofjevo baletą „Romeo ir Džuljeta“ Eviano festivalyje, nuo 1998 m. jie drauge koncertavo žymiausiose pasaulio salėse.

R. Šervenikas yra bendradarbiavęs su Karališkosios filharmonijos (Jungtinė Karalystė), Izraelio „Camerata“, Tokijo filharmonijos, Slovėnijos nacionalinės operos ir daugeliu kitų orkestrų. Su įvairiais kolektyvais maestro koncertavo beveik visose Europos šalyse, Japonijoje, Pietų Korėjoje, Kinijoje, Tailande, Pietų Afrikos Respublikoje, Brazilijoje, Izraelyje, Meksikoje, bendradarbiavo su žymiais pasaulio atlikėjais.

Svarbią vietą R. Šerveniko veikloje užima operos ir baletų žanras. Dešimtmetį, 2008–2018 m., jis buvo Lietuvos nacionalinio

operos ir baletų teatro muzikos vadovu, parengė daug operų ir baletų. Maestro bendradarbiauja su Bavarijos valstybinio operos teatru Miunchene, Oslo operos, Ciuricho operos, Barselonos Licėjaus, Bordo operos ir kitais teatrais.

R. Šervenikas ypač vertinamas už įvairialypę kūrybinę raišką – naujus lietuvių kompozitorių simfoninius kūrinius bei įtaigias ir brandžias šiuolaikinės ir klasikinės muzikos interpretacijas. Jis nuolatos kviečiamas diriguoti aktualiosios muzikos festivalio „Gaida“ koncertuose, jo vadovaujama LNOBT trupė parengė įsimintiną O. Narbutaitės operos „Kornetas“ pastatymą, su Nacionalinės filharmonijos ir LNOBT pajėgomis dirigentas atliko ne vieną O. Narbutaitės, A. Martinaičio, V. Bartulio, B. Kutavičiaus, A. Šenderovo ir kitų autorių stambios formos opusą.

Baigęs Nacionalinę M. K. Čiurlionio menų mokyklą, R. Šervenikas studijavo Sankt Peterburgo N. Rimskio–Korsakovo konservatorijoje, kur įgijo chorinio, operinio ir simfoninio dirigavimo diplomus. Nuo 1996 m. dėsto Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje, yra Dirigavimo katedros profesorius; taip pat – Tarptautinio Tytuvėnų vasaros festivalio ir Chaimo Frenkelio festivalio Šiauliuose meno vadovas.

Intensyvi kūrybinė R. Šerveniko veikla 2005 m. buvo įvertinta aukščiausiu Lietuvos apdovanojimu – Nacionaline kultūros ir meno premija. 2016 m. maestro pelnė Kultūros ministerijos garbės ženklą „Nešk savo šviesą ir tikėk“, o 2025 m. Vasario 16-ąją apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Riterio kryžiumi.

Vienas perspektyviausių estų jaunosios kartos violončelininkų **MARCELIS JOHANNESAS KITSAS** laimėjo III vietą Karalienės Elžbietos violončelių konkurse Briuselyje bei I vietą George Enescu konkurse Bukarešte ir jau yra surengęs recitalius tokiose salėse kaip Niujorko „Carnegie Hall“, Berlyno filharmonijos ir „Konzerthaus“, Pierre'o Boulezo Paryžiuje, Hamburgo Elbės filharmonijos ir „Laeiszhalle“, Miuncheno „Prinzregententheater“, Briuselio „Bozar“ ir „Flagey“, taip pat garsiose Izraelio, Japonijos, Kinijos ir kt. šalių salėse.

Neseniai įvykę svarbūs M. J. Kitso pasirodymai – gastrolės Belgijoje su Belgijos nacionaliniu simfoniniu orkestru ir dirigentu Eivindu Aadlandu (R. Schumanno Koncertas violončelei), Estijoje ir Pietų Korėjoje su Estijos

festivalio orkestru ir dirigentu Paavo Järvi (J. Brahms'o Dvigubas koncertas). Violončelininkas grojo E. Elgaro Koncertą violončelei su Estijos nacionaliniu simfoniniu orkestru diriguojant Antoniui Witui, o su „Glasperlenspiel Sinfonietta“ ir dirigentu Neeme Järvi atliko J. Haydno Koncertą violončelei ir orkestrui C-dur. Kaip solistas M. J. Kitsas yra koncertavęs su Briuselio filharmonijos, Latvijos nacionaliniu, Lietuvos nacionaliniu ir valstybiniu, Jeruzalės, „Kymi Sinfonietta“, Jenos ir G. Enescu filharmonijų simfoniniais, Miuncheno, Talino ir Karališkuoju Valonijos kameriniais ir kitais orkestrais.

Violončelininkas mokėsi pas Laine Leichter ir Martą Laasą Talino aukštojoje muzikos mokykloje, studijas tęsė su prof. Francisu Goutonu Trosingeno muzikos universitete ir Berlyno menų universitete pas prof. Jensą Peterį Maintzą; dalyvavo žymių violončelininkų meistriškumo kursuose. M. J. Kitsas griežia 1674 m. Francesco Ruggieri pagaminta violončele ir Victorio Fétique gamybos stryku, juos jam paskolino „Deutsche Stiftung Musikleben“ fondas.

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS

ORKESTRAS (LNSO) yra vienas svarbiausių ir brandžiausių Lietuvos muzikinių kolektyvų. 1940 m. jį įkūrė Balys Dvarionas, 1964–2015 m. orkestrui vadovavo Juozas Domarkas, nuo 2015–ųjų kolektyvo meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas eina Modestas Pitrenas.

Lietuvos kultūriniame gyvenime aktyviai dalyvaujantis orkestras kasmet surengia apie 50 koncertų Lietuvoje ir užsienyje, lankėsi daugelyje Europos šalių, Japonijoje, Pietų Amerikoje, Pietų Korėjoje, Indijoje, Tailande, grojo tokiose svarbiose salėse kaip Vienos „Musikverein“, Ciuricho „Tonhalle“, Kelno, Berlyno filharmonijos ir kitose, pasirodė prestižiniuose muzikos festivaliuose: Šlėzvingo-Holšteino, „Musica Romantica“ Šveicarijoje, „Varšuvos ruduo“, „Prahos pavasaris“ ir kt. Orkestrui dirigavo istorinės asmenybės – Jonas Aleksa, Mstislavas Rostropovičius, Krzysztofus Pendereckis, Christophas Eschenbachas ir kiti. LNSO koncertavo su Montserrat Caballé, Jessye Norman, Mūza Rubackyte, Mischa Maisky, Christianu Tetzlaffu, Jonathanu Tetelmanu, Brynu Terfelium, Josephu Calleja ir kitais žymiais pasaulio solistais.

Tarp gausios kolektyvo diskografijos (išleistos kompanijų „Marco Polo“, „Col legno“, „Naxos“ ir kt.), pastarųjų metų įrašai – reikšmingi ir sulaukę tarptautinės sėkmės: „Accentus

Music“ išleido mūsų šaliai istorinį kompaktinį albumą – Amilcare's Ponchielli operą „I Lituani“ („Lietuviai“, dirigentas M. Pitrenas), su pianiste Mūza Rubackyte įgrotą Krzysztofo Pendereckio kūrinių plokštelė (dirigentė Keri-Lynn Wilson), Suomijos įrašų kompanija „Ondine“ naujai įrašė Onutės Narbutaitės oratoriją „Centones meae urbi“ (dirigentas Robertas Šervenikas). 2025-aisiais, Čiurlionio metais, „Deutsche Grammophon“ išleido vinilinę plokštelę „Back to Nature“, kurioje tarp kitų kūrinių (chorui, fortepijonui) skamba LNSO ir dirigentės M. Gražinytės-Tylos atliekamos simfoninės poemos „Jūra“ bei „Miške“. Kaip lietuviškos muzikos ambasadorius, orkestras aktyviai puoselėja lietuvišką repertuarą, atlieka naujus dabarties autorių kūrinius.

Ludwigo van Beethoveno uvertiūra „Egmontas“, op. 84

1808–1810 metus Beethoveno biografijoje ženklina Johanno Wolfgango von Goethe's kūryba. Kompozitorius sukūrė pluoštą dainų ir muziką dramai „Egmontas“. Jį traukė ne tik Goethe's meilės lyrika, iki gyvenimo pabaigos jis puoselėjo sumanymą parašyti muziką „Faustui“.

Dar 1775 m. Goethe susidomėjo herojiškos olandų tautos kova vaduojantis iš ispanų priespaudos. Remdamasis vienu šios kovos epizodu, tragedijos centre poetas pavaizdavo karvedį Egmontą, kuris sukilo prieš karaliaus Pilypo II despotizmą ir 1568 m. buvo nužudytas ispanų vietininko hercogo Albos įsakymu. 1809 m. Vienos „Burgtheater“ užsakė Beethovenui sukurti muziką šiai tragedijai, to jis ėmėsi su džiaugsmu. „Egmontas“ partitūrą sudaro uvertiūra ir devyni epizodai. Beethoveno muzikos lydima Goethe's drama pirmą kartą pastatyta Vienoje 1810 metais. Dėl muzikinio turinio vieningumo ir formos tobulumo daugelis kritikų uvertiūrą „Egmontas“ prilygina vienos dalies simfonijai, tai nuostabus programinės muzikos pavyzdys. Kaip ir uvertiūros „Koriolanas“ bei „Leonora Nr. 3“, ji dažnai atliekama koncertų salėse.

Išsivio iš Ispanijos sūnus **Édouard'as Lalo** Paryžiaus konservatorijoje studijavo smuiką ir kompoziciją, išgarsėjo kaip puikus kamerinės muzikos atlikėjas, o vėliau, 1875 m. garsiajam ispanų smuikininkui Pablui Sarasate'ui pagrojus jo „Ispaniškąją simfoniją“ – ir kaip kompozitorius. É. Lalo kartu su Camille'iu Saint-Saënsu, Césarū Francku ir Gabrielium Fauré priskiriamas prie žymiausių XIX a. antrosios pusės prancūzų muzikos kūrėjų.

É. Lalo sukūrė naują instrumentinio koncerto tipą – „koncertą-suitą“, kuriam būdinga žanrinė tematika, simfonizmas, monumentalumas; jis parašė tris smuiko koncertus ir vieną **Koncertą violončelei ir orkestrui d-moll**. 1876 m. šį opusą É. Lalo sukūrė garsiam violončelininkui Adolphe'ui Fischeriui (1847–1891), jis pirmasis jį atliko 1877 m. gruodžio 9 d. Paryžiuje, orkestrui dirigavo Jules'is Pasdeloup – pasisekimas buvo toks, kad po savaitės koncertą teko pakartoti, o netrukus A. Fischeris kūrinį pagriežė Vienoje ir Leipcige.

Trijų dalių koncertas yra monumentalus ir virtuoziškas, išskirtinis vėlyvojo romantizmo pavyzdys, kupinas nuotaių ir ritmų kontrastų, ryškių spalvų ir šešėlių; ne veltui sakoma, kad Lalo turėjo ypatingą melodijos dovaną, taip pat polinkį į dramą, teatrališkumą, o kartu – santūrumą ir eleganciją. Kūrinyje girdimi kompozitoriui itin patikusio ispanų folkloro atbalsai. Šis Lalo opusas labai mėgstamas dabarties atlikėjų ir stoja į vieną gretą šalia Edwardo Elgaro ir Antoníno Dvořáko violončelinių koncertų.

Vokiečių kompozitorius **Johannesas Brahmsas** dažnai vadinamas paskutiniu iš garsiojo „B trejeto“ (Bachas, Beethovenas, Brahmsas), jis buvo vienas iš daugelio, ilgai jautusių Beethoveno įtaką, net įkyriai lygintas su juo. Pats Brahmsas žavėjosi Vienos klasiko genialumu, ypač simfonijomis. Anot amžininkų, jis nuogąstaudavo negalįs rašyti simfonijos, nes Beethovenas esą jau sukūręs visa, kas tik įmanoma. Savo bičiuliui dirigentui Hermannui Levi Brahmsas prasitarė: „Net neįsivaizduoji, ką jaučiu nuolatos girdėdamas už nugaros žingsniuojantį tokį milžiną kaip Beethovenas.“ Todėl suprantama, kad **Simfonija Nr. 1 c-moll** Brahmsui atsiėjo daug ilgamečių kūrybinių pastangų. Pirmi eskizai datuoti 1854 m., bet simfonijos kūrimui jis atsidėjo tik 1862 m. – tada pirmą dalį parodė Clarai Schumann. Dar po šešerių metų, 1868-aisiais, gimtadienio proga jai nusiuntė dovaną – nuostabaus grožio Alpių rago melodiją iš simfonijos finalo. Netekęs kantrybės Brahmsas kūrinių leidėjas Fritzas Simrockas 1873 m. priekaištavo kompozitoriui: „Argi niečnieko neturite? Ar simfonijos nebus ir šiemet?“ Ir štai po 20 metų simfonija baigta!

1876 m. lapkričio 4 d. Karlsrūhėje įvyko Brahmsas Pirmosios simfonijos premjera, dirigavo kompozitoriaus draugas Otto Dessoffas (smuikininkas Josephas Joachimas pasistengė, kad kūrinys po kelių mėnesių nuskambėtų Kembridže). Brahmsą padrąsino palankūs kritiku

atsiliepimai: jie rašė, kad šis unikalus kūrinys pratęsė Vienos klasiko mintis, kad simfonija perteikia slaptas prasmes, o autorius šiam žanrui „įkvėpė naujos gyvybės“. Brahmsas nebuvo simfonijos žanro reformatorius, jis neatsisakė klasikinės kūrinio struktūros – simfoniją sudaro tradicinės keturios dalys, kiekviena parašyta laikantis griežtų klasikinių formų. Kita vertus, veikalo muzikos kalba, melodijos, tembrų deriniai, harmonijos sąskambiai byloja, kad kompozitorius meistriškai jungė romantinį polėkį su klasikine darna.

Redaktorė *Justa Adomonytė-Šlekaitienė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

Kviečiame į kitą koncertą Filharmonijos Didžiojoje salėje!

Balandžio 1 d., trečiadienį, 19 val. Kamerinės muzikos koncertas „Dvigubas jubiliejus“

RAIMONDAS BUTVILA (smuikas)

ALEXANDER PALEY (fortepijonas)

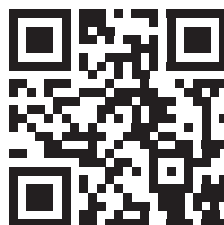
Programa:

WOLFGANG AMADEUS MOZART – Sonata smuikui ir fortelijonui C-dur, K403/385c

LUDWIG VAN BEETHOVEN – Sonata smuikui ir fortelijonui Nr. 10 G-dur, op. 96

CÉSAR FRANCK – Sonata smuikui ir fortelijonui A-dur

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv